

KORRALDUS

09.01.2026 nr DM-128281-28

Pitsalu II liivakarjääri keskkonnavalua nr KL-508026 muutmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, § 68 lg 1, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lg 1 p 2 ja lg 2 p 2 ja 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes Verston Eesti OÜ 24.04.2024 taotlusele nr T-KL/1023648 ja Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 28.08.2024 otsusele nr 32, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Muuta Verston Eesti OÜ (reg. kood 11947047) Pitsalu maardlas Pitsalu II liivakarjääri mäeeraldisel maavara kaevandamiseks antud keskkonnavalua nr KL-508026 vastavalt taotlusele järgmiselt:

1.1.1. Jätta muutmata keskkonnavalua kehtivusaeg s.o kuni 30.07.2036;

1.1.2. Määrata mäeeraldisel teenindusmaa pindalaks 19,19 ha ja mäeeraldisel pindalaks 16,19 ha;

1.1.3. Määrata kaevandatava katendi koguseks 45 tuh m³;

1.1.4. Määrata kaevandatava mulla koguseks 25 tuh m³;

1.1.5. Lisada mäeeraldisel koosseisu plokkid 7, 8 ja 9 (täiteliiva aktiivne tarbevaru);

1.1.6. Kanda loale varu kogused (seisuga 01.10.2025):

- 5 plokk (ehituskruus) aT 58.67 tuh m³

- 6 plokk (täiteliiv) aT 56.567 tuh m³

- 7 plokk (täiteliiv) aT 41 tuh m³

- 8 plokk (täiteliiv) aT 202 tuh m³

- 9 plokk (täiteliiv) aT 369 tuh m³

Kaevandatav varu kogused (seisuga 01.10.2025):

- kruus, ehituskruus 54.67 tuh m³

- liiv, täitepinnas 563.567 tuh m³

1.1.7. Määrata keskmiseks tootmismahuks aastas 56 tuh m³;

1.1.8. Määrata kaevandatud maa kasutamise otstarbeks veekogu ja metsamaa;

1.1.9. Lisada geoloogilise uuringu andmed.

1.2. Keskkonnaloale seada kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.3. „Kõrvaltingimuste seadmine“ toodust.

1.3. Avalikustada Verston Eesti OÜ keskkonnaloa nr KL-508026 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadeanded.

Keskkonnaluba nr KL-508026 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa muutmise taotluse läbivaatamine

2.1.1. Verston Eesti OÜ (registrikood 11947047, aadress Järva maakond, Paide linn, Paide linn, Pärnu tn 128, 72720) esitas 24.04.2024 Keskkonnaametile taotluse Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa muutmiseks. Taotlus registreeritud KOTKAS-s nr DM-128281-1 menetluse M-128281 juurde. Taotluses esinenud puuduste tõttu tuli seda täiendada. Kobras OÜ teavitas 17.06.2024 kirjaga puuduste parandamisest (registreeritud KOTKAS-s 20.06.2024 nr DM-128281-4).

Taotletav Pitsalu II liivakarjäär asub Pärnumaal Põhja-Pärnumaa vallas Pitsalu külas Kangimaa (katastriüksuse tunnus 18801:003:0109, maa sihtotstarve on maatulundusmaa 65% ja mäetööstusmaa 35%, pindala 31,20 ha) kinnistul. Kinnistu omanikud on andnud nõusoleku maavara kaevandamiseks.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Pitsalu liivamaardla (registrikaart 0920) ehituskruusa aktiivse tarbevaru (aT) plokki 5 ja täiteliiva aktiivse tarbevaru plokki 6, 7, 8 ja 9, hõlmates 6 plokki osaliselt. Tegemist on osaliselt uue, osaliselt olemasoleva mäeeraldisega, mille pindala on 16,19 ha (kehtival loal 9,96 ha) ja teenindusmaa pindala on 19,19 ha (kehtival loal 10,88 ha). Taotletava mäeeraldisega hõlmataavad varukogused on järgmised (seisuga 01.01.2024):

5 plokk – ehituskruus, aT 58,67 tuh m³ (kehtival loal 137 tuh m³)

6 plokk – täiteliiv, aT 56,85 tuh m³ (kehtival loal 250 tuh m³)

7 plokk – täiteliiv, aT 41 tuh m³

8 plokk – täiteliiv, aT 202 tuh m³

9 plokk – täiteliiv, aT 369 tuh m³

Ehituskruusa kaevandatav varu on 54,67 tuh m³ (kehtival loal 133 tuh m³) ja täiteliiva kaevandatav varu on 563,85 tuh m³ (kehtival loal 242 tuh m³).

Maavara kaevandamise keskmiseks tootmismahuks aastas taotletakse 56 tuh m³ (kehtival loal 25 tuh m³). Maavara kasutusalaadeks on taristuehitus- ja hooldus. Pitsalu II liivakarjääri maavarakaevandamise luba nr KL-508026 kehtib kuni 30.07.2036 ning selle pikendamist ei taotleta. Kaevandatud maa korrastatakse veekoguks ja metsamaaks (kehtival loal metsamaa).

Geoloogilise uuringu teostaja: Kobras OÜ (registrikood 10171636). Aruande nimetus: „Pitsalu liivamaardla Pitsalu III uuringuruumi geoloogiline uuring (varu arvutus seisuga 01.01.2024) töö nr 2023-163“. EGF number: 9839. Varu arvele võtmise otsuse kuupäev ja number: 26.03.2024 nr 1-17/24/757.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadistiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloe taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloe taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 500 eurot on tasutud 24.04.2024 riigilõivuseaduse § 136² lõike 2 kohaselt. Kohaldatud riigilõivuseaduse redaktsiooni, mis kehtis taotluse esitamise hetkel.

Keskkonnaloe taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötleja Maa-amet (alates 01.01.2025 Maa- ja Ruumiamet, edaspidi *MaRU*) 26.06.2024 kirjaga nr 9-3/24/8020-2.

Pitsalu II liivakarjääri loodenurgast ca 5 m kaugusel asub maaparandussüsteem Sepaküla (MS kood/ehitise kood 6112210020160/001).

Taotletavale mäeeraldisele jääb ehitisel olev geodeetiline märk 35 (MA geodeetiliste punktide andmekogu kood 10613). Seletuskirjas on kirjeldatud, et MaRU geodeesia osakonna koostööstuse alusel võib geodeetilise märgi kõrvaldada ning selle asendamine ei ole vajalik. Taotlusele on lisatud MaRU 19.01.2023 koostööstus.

Taotletavale mäeeraldisele jäävad elektriõhuliin alla 1 kV nimega AMKA.3x70+95 (väline ID 168125723), elektrimaakaabelliin AXP.4x16 (väline ID 196724665), elektriõhuliini mastitõmmitsad või toed (välised ID 230401178 ja 168125727) ja nende kaitsevööndid. Seletuskirjas on kirjeldatud, et Elektrilevi OÜ on koostööstanud maavara kaevandamise eelpool loetletud elektripaigaldiste kaitsevööndis. Kaevandamisloa saamise järgselt esitatakse Elektrilevi OÜ-le võrgu ümberehitamise taotlus nimetatud elektripaigaldiste likvideerimiseks mäeeraldise alalt. Taotlusele on lisatud Elektrilevi OÜ 11.04.2024 koostööstus, mille kohaselt saab kaevandamist teostada peale Elektrilevi OÜ õhuliini likvideerimist.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine taotletava karjääri mõjupiirkonnas alasid, kus

õigusaktidega kehtestatud nõudeid oleks ületatud või võidakse ületada. Karjäär ei asu tiheasustusalal ning sellel puuduvad kultuurimälestiste registrisse kantud kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad.

Maa- ja Ruumiameti pärandkultuuri kaardirakenduse kohaselt on pärandkultuuri objektid võimalikus mõjualas puuduvad.

Mäeeraldisest umbes 1 kilomeetri kaugusel asub Lavassaare looduskaitseala (KLO1000645), mis kuulub Natura 2000 võrgustikku Lavassaare linnu- (RAH0000084) ja loodusala (RAH0000553). Karjääri maksimaalseks mõjualaks on üldjuhul 250 meetrit, mistõttu on eeldatavasti oluline ebasoodne mõju kaitsealale ja Natura aladele välistatud.

On erandeid elupaigatüüpide ja liikidest, kelle puhul on analüüsitud väärtuse esinemist laiemas puhvis, kui seda on 250 meetrit. Eranditest tingituna hinnati mõju tedrele, must-toonekurele ja kaljukotkale.

Negatiivset mõju nendele liikidele ei ole antud tegevusega eeldada.

2.2. Keskkonnanõu taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnanõu taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnanõu taotluse menetlusse võtmise teade avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnanõu taotlus on 12.07.2024 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 11.07.2024 kirjaga nr DM-128281-6 keskkonnanõu taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igal õigust esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus esitas menetlusosaline S.S 31.07.2024 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 01.08.2024 numbriga DM-128281-8) küsimused, millele soovis kirjalikku vastust.

Menetlusosaline E.K esitas 20.08.2024 (registreeritud KOTKAS-s 22.08.2024 nr DM-128281-11) kirja, milles olid peamised mured joogi veega ja transpordiga.

Esitatud arvamusi ja ettepanekuid on pikemalt käsitletud korralduse **punktis 3.4.**

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatav tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 05.12.2025 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 05.12.2025 kirjaga nr DM-128281-27.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis Verston Eesti OÜ-lt 05.12.2025 kirjaga nr DM-128281-27 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saamisest, hiljemalt kuupäevaks 19.12.2025.

Verston Eesti OÜ määratud tähtaja jooksul arvamust ega vastuväiteid ei esitanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle

kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 31.07.2025 kirjaga nr DM-128281-26 „Pitsalu maardla Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloo nr KL-508026 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloo taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloo kõrvaltingimustena (**vt ptk 3.3.**).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloo muutmisel

Korralduse otsustava osa punktiga 1.1. muudetav keskkonnaloo nr KL-508026 annab Verston Eesti OÜ-le laiendamise õiguse Pitsalu liivamaardla (registrikaart 0920) täiteliiva aktiivse tarbevaru plokkides 7, 8 ja 9.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloo muutmisel

3.2.1. MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloo andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloo saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloo Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloo andja kaevandamise keskkonnaloo taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Koosõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloo taotluse 12.07.2024 kirjaga nr DM-128281-7 Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 12.09.2024. Kiri on registreeritud Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse dokumendiregistris 12.07.2024 ning selle staatuseks märgitud „saabunud“.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu nõustus 28.08.2024 otsusega nr 32 Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloo muutmisega tingimuslikult (**vt ptk 3.3.1.**).

3.2.2. MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete

kohta.

Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki. Kaevandamisjätmeteks võib kvalifitseerida kooritud katendi (kaevandatava katendi kogus 45 tuh m³ ja mulla kogus 25 tuh m³), kuid taotluse kohaselt korrastatakse karjäär veekoguks ja rohumaaks ning korrastamistöödest ülejääv katend võõrandatakse. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jäätmekava esitada ning taotleja keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Pitsalu II liivakarjääri mäeeraldisel ehituskruusa ja täiteliiva kaevandamine. Taotluses on kirjeldatud, et keskkonnaloa taotlemise eesmärk on tagada kohalike tähtsusega ehitusobjektide rajamiseks ning taotleja põhitegevuse jätkamiseks vajalik ehitusressurs.

3.2.3. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb hetkel kehtiva MaaPS §-s 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

MaaPS § 55 lõike 2 punktides 1-9 ja lõike 3 punktides 2-3 toodud asjaolusid Pitsalu II liivakarjääri mäeeraldisel, mäeeraldisel teenindusmaa või nende asukohaga seoses ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 10 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kaevandamine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Keskkonnaamet palus 21.05.2025 kirjaga nr DM-128281-20 Kliimaministeeriumil välja selgitada:

1. *Riigi huvi Pitsalu II liivakarjääri laiendamiseks;*
2. *Pitsalu II liivakarjääri varustuskindlus täiteliiva osas.*

Kliimaministeerium andis 11.06.2025 kirjaga nr 14-5/25/2371-2 riigi huvi ja varustuskindluse hinnangu Pitsalu II liivakarjääri keskkonnakaitseloa muutmine taotluses (registreeritud KOTKAS-s 13.06.2025 nr DM-128281-22), kinnitades, et Pitsalu II liivakarjääri laiendamine ja maavara maksimaalne ammendamine on põhjendatud.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minna vastuollu riigi huviga. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 10 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 11 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu nõustus 28.08.2024 otsusega nr 32 Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa muutmisega

tingimuslikult. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 11 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 2 punkt 12 sätestab, et keskkonnaloa andmisest keeldutakse, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega.

Keskkonnaameti 31.07.2025 kirjaga nr DM-128281-26 kinnitatud KMH eelhinnangu järelalus oli, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 2 punkti 12 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Verston Eesti OÜ ei ole seisuga 06.01.2026 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest. Seega ei esine MaaPS § 55 lõike 3 punkti 1 kohast keeldumise alust.

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.3.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa taotluse 12.07.2024 kirjaga nr DM-128281-7 Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 12.09.2024. Kiri on registreeritud Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse dokumendiregistris 12.07.2024 ning selle staatuseks märgitud „saabunud“. Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus esitas 28.08.2024 Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 28.08.2024 otsuse nr 32 (registreeritud KOTKAS-s 02.09.2024 nr DM-128281-13), milles vallavolikogu nõustus Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa muutmisega tingimuslikult:

1) Välja selgitada piirkonna varustuskindlus täiteliiva osas koos riigi huvi kindlaks tegemisega

Pitsalu II liivakarjääri laiendamiseks.

2) Riigi huvi olemasolu korral arvestada kaevandamisloa muutmisel alljärgnevate tingimustega:

- lubatud tööaeg karjääris ja väljaveol 8:00-17:00 esmaspäevast reedeni, laupäev ja pühapäev ning riiklikud pühad tööd ega väljavedu ei toimu;
- piirkonna kaevude (Kalda, Mäesauna, Männi, Männiku, Mäeotsa) seire enne kaevandamist ja edaspidi vähemalt 2 x aastas, kui kaevandamisetulemusena karjääri mõjupiirkonnas olevates kaevudes alaneb veetase tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet halveneb (oluline negatiivne mõju), tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul;
- ülenormatiivse müra leviku tõkestamiseks rajada müratõkkevallid kõrgusega 5 m lähimate majapidamise (Kalda, Mäesauna, Männi ja Männiku) suunda karjääripiirile;
- karjäärist kaevise transportimisel kasta transportteid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 kraadi C, niisutada mäeeraldisel kaevise transpordiks kasutatavaid teid pidevalt. Kuivadel ilmastikutingimustel kasutada materjali veoks koormakatteid ja valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeni osakesi;
- raadamine peab toimuma lindude pesitsusvälisel perioodil ajavahemikul 01.09. kuni 14.03;
- iga kaevandatud osa korrastamisega tuleb alustada kohe pärast maavaravaruummendumist kaevandatud osas ehk kaevandamisel tuleb rakendada järk-järgulise korrastamise põhimõtet;
- väljaveoks kasutatavate teede seisundi tagamiseks ja jooksvate hooldustööde osas keskkonnanaloa omanikul teha tihedat koostööd tee omanikega, teede olukord eelnevalt kaardistada ja kasutamise ajal pidevalt jälgida, et tee seisukord ei halveneks ning vastaks majandus- ja kommunikatsiooniministri 14.07.2015 määrus nr 92 toodud tee seisundinõuetele;
- loa omanikul on kohustus tagada aastaringsest väljaveoteede hooldus, korrasolu ning ohutus. Kruuskattega väljaveoteel tuleb teha pidevat tolmutõrjet. Teed peavad olema igal ajal sõiduautoga läbitavad ja kaevise transpordi tõttu tekkinud augud tuleb koheselt kaevandaja poolt enda kulul parandada.

Ettevõtte nõustus 09.09.2024 kirjaga nr 1-10/493-2024 (registreeritud KOTKAS-s 11.09.2024 nr DM-128281-15) kõigi kohaliku omavalitsuse 28.08.24 otsuses nr 32 toodud loa andmise tingimustega.

3.3.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 12.06.2025 kirjaga nr DM-128281-21 Pitsalu maardla Pitsalu II liivakarjääri keskkonnanaloa taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 11.07.2025. Kiri on registreeritud Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse dokumendiregistris 12.06.2025 ning selle staatuseks märgitud „saabunud“.

Eelhinnang kavandatava tegevuse kohta on põhjalik ja otseseid vastuolusid strateegiliste planeerimisdokumentidega ei ole ning nõustume, et leevendusmeetmete kasutamisel ja seatud kõrvaltingimuste täitmise korral kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju.

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 31.07.2025 kirjaga nr DM-128281-26 Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-508026 muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjäreldusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Pitsalu II liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa andmisel arvestada:

1. *Maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 8:00-17:00;*
2. *Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada laupäeval, pühapäeval ning riiklikel pühadel;*
3. *Ülenormatiivse müra leviku tõkestamiseks rajada müratõkkevallid kõrgusega 5 m lähimate majapidamise (Kalda, Mäesauna, Männi ja Männiku) suunda karjääripiirile;*
4. *Kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;*
5. *Enne kaevandamistegevusega alustamist inventeerida piirkonna kaevud (Kalda, Mäesauna, Männi, Männiku, Mäeotsa katastriüksused) ning fikseerida ümbruses asuvate majapidamiste kaevude asukohad, seisukord, sügavused, veetasemed ja vee kvaliteet (kvartaalne fooniseire aasta lõikes). Kvaliteedinäitajatest määrata: ammoonium, heljum, nitraat, nitrit ja naftasaadused. Edaspidine vee kvaliteedi seire teostamine vähemalt 2 x aastas kaevandamisperioodil ning veetasemete mõõtmised üks kord kvartalis;*
6. *Kui on tekkinud kahtlus, et karjääri vahetus läheduses asuvate salvkaevude veetase on langenud kaevandaja tegevuse tõttu, tuleb loa omanikul tellida vastav eksperthinnang, mille alusel tehakse kindlaks kaevu veetaseme languse põhjused. Kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase karjääri mõjupiirkonnas olevates kaevudes on langenud tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet on halvenenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul;*
7. *Karjäärist kaevise transportimisel kasta transportteid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 kraadi C, niisutada mäeeraldisel kaevise transpordiks kasutatavaid teid pidevalt. Kuivadel ilmastikutingimustel kasutada materjali veoks koormakatteid ja valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peenosakesi;*
8. *Raadamine peab toimuma lindude pesitsusvälisel perioodil ajavahemikul 01.09. kuni*

14.03;

9. Iga kaevandatud osa korrastamisega tuleb alustada kohe pärast maavaravaru ammendumist kaevandatud osas ehk kaevandamisel tuleb rakendada järkjärgulise korrastamise põhimõtet;
10. Väljaveoks kasutatavate teede seisundi tagamiseks ja jooksvate hooldustööde osas keskkonnaloa omanikul teha tihedat koostööd tee omanikega, teede olukord eelnevalt kaardistada ja kasutamise ajal pidevalt jälgida, et tee seisukord ei halveneks ning vastaks majandus- ja kommunikatsiooniministri 14.07.2015 määrus nr 92 toodud tee seisundinõuetele;
11. Loa omanikul on kohustus tagada aastaringselt väljaveoteede hooldus, korrasolu ning ohutus. Kruuskattega väljaveoteel tuleb teha pidevat tolmutõrjet. Teed peavad olema igal ajal sõiduautoga läbitavad ja kaevise transpordi tõttu tekkinud augud tuleb koheselt kaevandaja poolt enda kulul parandada;
12. Kaevandamisloa saamise järgselt peab Verston Eesti OÜ esitama Elektrilevi OÜ-le võrgu ümberehitamise taotluse järgnevate elektripaigaldiste likvideerimiseks mäeeraldisel alalt: elektriõhuliin alla 1 kV nimega AMKA.3x70+95 (väline ID 168125723), elektrimaakaabelliin AXPk.4x16 (väline ID 196724665), elektriõhuliini mastitõmmitsad või toed (välised ID 230401178 ja 168125727).

3.3.3. Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks.

Lähim elamu (Männiku) Pitsalu II liivakarjäärist on ca 100,5 m kaugusel. Teised ümbruskonna elamud jäävad kaugemale kui 100 m.

Taotluse seletuskirjas on arvutuslikult hinnatud müra levikut. Pitsalu II liivakarjääris kavandatakse mäetöid päevasel ajal. Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad. Ekskavaatori, kopplaaduri ja kallurite müratase jääb vahemikku 90...110 dB, purustus-sõelumissõlme müratase kuni 110 dB piiresse. Tööpäeva keskmisena jääb müratase eelpool märgitud piiridest väiksemaks, sest masinad ei tööta pidevalt täisvõimsusel. Ümbruskonnale kõige häirivamat müra tekitab katendi koorimine karjääri avamisel, järgnevatel mäetöödel asuvad töötavad masinad katendivalli varjus ja karjäärisüvendis, mis hinnanguliselt vähendab mürataset kuni 10 dB võrra.

Seletuskirja kohaselt ei ületa müratase Pitsalu II liivakarjääri mäeeraldisel lähialal 100 m raadiuses keskkonnaministri 16.12.2016 määrmuses nr 71 toodud II kategooria ala piirväärtuseks olevat 60 dB. Seda ka juhul, kui mitu masinat töötavad koos.

Arvutuslikuks valdavaks müratasemeks elamutu juures on ca 43 dB, mis on 17 dB võrra madalamal kui viidatud määrmuse piirnõrm. Lisaks, karjääris ajutiselt kasutatav

purustussõelumissõlm asub karjäärisüvendis ning lähimast hoonestusalast võimalikult kaugel ehk karjääri edelaosas (lähima majapidamise õuealast ca 430 m kaugusel). Samuti puudub purustus-sõelumissõlme ja lähima majapidamise vahel otsenähtavus. Sellistes tingimustes on arvutuslik müratase lähima majapidamise õuealal ca 42 dB. Koos purustus-sõelumissõlme teenindava ekskavaatori helivõimsustasemega lisandub müratasemele ca 0,4 dB. Seega kujuneb purustus-sõelumissõlme ja ekskavaatori samaaegsel töötamisel lähima majapidamise juures maksimaalseks arvutuslikuks müratasemeks ca 44 dB. Arvutuslik tase jääb kehtiva II kategooria elamuala päevasest piirtasemest ca 16 dB võrra madalamale.

Võimalike mürahäiringute vähendamiseks moodustatakse elamute suunale karjääri teenindusmaa piirile müra tõkkeks katendist vall (kõrgusega ca 5 m), mis kindlustab, et väljaspool karjääri ala ei ületata päevase müra piirväärtust 60 dB. Seega liiva kaevandamine toimub valdavalt puistangute vahel süvendis, mis omakorda müralevikut vähendab. Mõju kaugemal asuvatele kinnistutele on veelgi väiksem.

Arvestades olemasoleva Pitsalu II kruusakarjääri mõju piirkonna põhja- ja pinnaveele, ei ole Pitsalu II liivamaardla puhul mõju pinna- või põhjaveele eeldada (vett välja ei pumbata ning veetaset ei muudeta, see jääb Pitsalu kruusakarjääri veetaseme mõjualasse).

Kaevandamisele eelnev karjääri lähiümbruses asuvate kaevude inventeerimine ning perioodiline seire kaevandamisloa kehtivuse jooksul (sh erinevatel aastaaegadel) annab piisava ülevaate karjääris toimuva tegevuse võimalikust mõjust ümbritsevate kaevude veetasemele. Sellest lähtuvalt on võetud eelhinnangu kõrvaltingimuste seadmises arvesse vajadus kaevude inventeerimiseks enne kaevandamise algust, fooniseire ja seire teostamine kaevandamisperioodil.

Kui on tekkinud kahtlus, et karjääri vahetus läheduses asuvate salvkaevude veetase on langenud kaevandaja tegevuse tõttu, tuleb loa omanikul tellida vastav eksperthinnang, mille alusel tehakse kindlaks kaevu veetaseme languse põhjused. Kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase karjääri mõjupiirkonnas olevates kaevudes on langenud tarbimist mittevõimaldavale tasemele või vee kvaliteet on halvenenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajada nii ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul.

Taotluse seletuskirjas toodud arvutuste kohaselt õhusaasteluba vaja ei ole, kuna osakeste summaarne heitkogus ei ületa määruses nr 67 sätestatud künniskogust. Pitsalu II liivakarjääri keskmise aastamäära (56 tuh m^3) kaevandamisel (kaevisse mahukaal $1,8 \text{ t/m}^3$) koos materjali sõelumisega on tahkete osakeste summaarne heitkogus $\sim 0,413 \text{ t}$ ning keskkonnaministri määruses nr 67 künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata.

Transpordil tekkivad tolmu heitkogused sõltuvad liiklusintensiivsusest, kasutatavate masinate massist ja sõidukiirusest, teede peente osakeste sisaldusest, tee laiusest ja tööajast. Kaevisse transpordist tekkiva tolmu leviku tõkestamise efektiivseks vahendiks kuival perioodil on teede niisutamine ning erinevate kemikaalide kasutamine.

Kõrvaltingimuse korrektsele täitmisel ei ole eeldatavalt ette näha osakeste ülenormatiivse kontsentratsiooni teket ja levikut väljapoole mäeeraldise teenindusmaa piire. Ülenormatiivse tolmu kontsentratsiooni levimine mäeeraldise piiridest välja võib juhtuda ekstreemumitel ehk halbade tingimuste kokkulangemisel (suur tuulekiirus, kuivad tingimused, tööesi on vahetult mäeeraldise piiril). Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks.

Kaevandamine ja metsa raadamine on piisavalt erineva mõjuga ja erineval ajal toimuvad tegevused selleks, et nende kahe tegevuse eraldiseisev kumulatiivse mõju hindamise läbiviimine oleks keskkonnaloa taotluse menetluse raames põhjendatud või otstarbekas. Kuigi keskkonnaluba maavara kaevandamiseks on raadamiseks loa saamise eelduseks, ei tähenda see automaatselt, et iga loa väljastamisele järgneks raadamine. Raadamine peab toimuma lindude pesitsusvälisel perioodil ajavahemikul 01.09. kuni 14.03.

Karjääris töötamisega kaasnev maastikupildi täielik muutus on hilisemalt kvalitatiivselt taastatav karjääriala korrastamisega. See korrastatakse veekoguks ning metsamaaks. Iga kaevandatud osa korrastamisega tuleb alustada kohe pärast maavaravaru ammendumist kaevandatud osas ehk kaevandamisel tuleb rakendada järkjärgulise korrastamise põhimõtet.

Taotletavale mäeeraldisele jäävad elektriõhuliin alla 1 kV nimega AMKA.3x70+95 (väline ID 168125723), elektrimaakaabelliin AXP.4x16 (väline ID 196724665), elektriõhuliini mastitõmmsad või toed (välised ID 230401178 ja 168125727) ja nende kaitsevööndid. Seletuskirjas on kirjeldatud, et Elektrilevi OÜ on kooskõlastanud maavara kaevandamise eelpool loetletud elektripaigaldiste kaitsevööndis. Kaevandamisloa saamise järgselt esitatakse Elektrilevi OÜ-le võrgu ümberehitamise taotlus nimetatud elektripaigaldiste likvideerimiseks mäeeraldise alalt. Taotlusele on lisatud Elektrilevi OÜ 11.04.2024 kooskõlastus, mille kohaselt saab kaevandamist teostada peale Elektrilevi OÜ õhuliini likvideerimist.

Eeltoodu alusel on põhjendatud määrata kõrvaltingimusteks kõik keskkonnameetmed, mida on nimetatud punktis 3.3.2. (siin kohal ei korrata). Tuginetud on eelhinnangus esitatud kaalutlustele ning Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu 28.08.2024 otsusele nr 32.

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa muutmistaotluse menetluse võtmise ja avalikustamisest teavitamise järel laekusid ettepanekud ja küsimused peamiselt veetaseme ja kaevude kohta kokku kahelt isikult.

Eraisik S.S esitas 31.07.2024 e-kirjaga küsimused, millele soovis kirjalikku vastust:

- 1) Kui kavandatav tegevus seisneb kaevandamises alla põhjavee piiri, milline on selle mõju ümbruskonna põhjavee tasemele ja kvaliteedile?*
- 2) Mõjude hinnang ümberkaudsetele kaevudele koos kaevude asukohad ja sügavusega?*
- 3) Kas mõjude hindamise käigus on fikseeritud veetase kaevudes?*

4) Milline on tegevusplaan kaevudes veetaseme vähenemise korral?

Keskkonnaamet edastas 06.08.2024 S.S. pöördumise ettevõttele Verston Eesti OÜ kirjaga (registreeritud KOTKAS-s nr DM-128281-9).

Verston Eesti OÜ vastas S.S. kirjale 19.08.2024 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 22.08.2024 nr DM-128281-10).

1) Pitsalu II liivakarjääris ei toimu veealuse varu kaevandamisel kunstlikku vee ära juhtimist karjääri alalt ehk piirkonna kogu veehulk jääb samaks ning seega puudub kaevandamistegevusel mõju piirkonna üldisele veerežiimile. Veealuse kihi kavandamisega kaasneb mõningane ajutine mõju põhjavee tasemele üksnes karjäärialala piires. Arvestades, et kaevandamine toimub järk-järgult, siis korraga suurt mõju ei teki ning veetaseme alanemist karjääri lähiümbruses ei toimu. Kuna karjäärialale kujunev veekogu on vahetult Kvaternaarisetetes leviva vabapinnalise põhjaveekihiga seotud, siis kaevetööde laienemisega toimub pidev veetasemete ühtlustumine ja piirkonna põhjavee taseme muutust põhjustava alanduslehtri teke ei ole tõenäoline. Kujuneva veekogu pidevalt suurenevast veemahutavusest tingituna on põhjaveetaseme kõikumised järjest väiksemad. Kvaternaari liiva hea veejuhtivuse tõttu taastub põhjavee tase kaevandamistegevuses tehtavate vaheaegade (nt öisel ajal) korral kiirelt normaaltasemele. Kaevandamisel kasutatakse kaasaegseid, regulaarselt ülevaatusi läbivaid masinaid, mille müratase ja heitmed on normeeritud Euroopa Liidu õigusaktidega. Regulaarse kontrolliga välistatakse masinatest pärinevate ohtlike ainete (eelkõige õlid, kütused) lekked karjäärialala pinnasesse ja põhjavette. Karjäärialala põhjavee kvaliteeti veealune kaevandamistegevus ei mõjuta.

2) Karjääri ümbruses asuvate majapidamiste kaevude asukohti ja nende sügavusi ei ole fikseeritud. Selle nõude vajalikkuse ja otstarbekuse üle otsustab menetlusprotsessis toimuva keskkonnamõju eelhindamise käigus loa andja ehk Keskkonnaamet. Taotlejale ei ole senise kaevandamistegevuse käigus karjääriümbruse majapidamiste poolt esitatud kaebusi kaevude veetaseme või kvaliteedi muutuste kohta.

3) Karjääri ümbruses asuvate majapidamiste kaevude veetaset ei ole fikseeritud. Kaevude veetaseme seire vajalikkuse ja otstarbekuse üle otsustab menetlusprotsessis toimuva keskkonnamõju eelhindamise käigus loa andja ehk Keskkonnaamet.

4) Kui on tekkinud kahtlus, et karjääri vahetus läheduses asuvate salvkaevude veetase on langenud kaevandaja tegevuse tõttu, tuleb tellida vastav eksperthinnang, mille alusel tehakse kindlaks kaevu veetaseme languse põhjused. Kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase on tõepoolest langenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis võtab kaevandaja (Verston OÜ) endale kohustuseks rajada konkreetsele kaevu omanikule uus puurkaev.

T.K. edastas Keskkonnaametile 20.08.2024 kirja (registreeritud KOTKAS-s nr DM-128281-11), märkides järgnevat:

Oma kirjaga teavitata, et Verston Eesti OÜ poolt esitatud Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa

muutmistaotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 24.04.2024 menetluse nr M-128281 juurde) on võetud menetlusse.

Hetke seisuga on töös, kas siis teostatakse geoloogilist uurimist või on kaevandamisluba juba antud Pitsalu külas järgmistele aladele:

KMG OÜ- Pitsalu liivakarjäär (mäeeraldise pindala 4,14 ha ja teenindusmaa pindala 6,17 ha) asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Pitsalu külas katastriüksustel Raudepere (katastri tunnus 18801:003:0029), Kubja (katastri tunnus 18801:003:0057), Liivatee (katastritunnus 18801:003:0238). Lisandus Liivatee kinnistu. Kaevandatud maa korrastamise suunaks rohu- ja metsamaa.

Verston Eesti OÜ - Pitsalu II ja III liivakarjäär (taotletava mäeeraldise pindala on 16,19 ha ning mäeeraldise teenindusmaa pindala 19,19 ha) asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Pitsalu külas eraomandisse kuuluval katastriüksusel Kangimaa (katastritunnus 18801:003:0109). Kaevandatud maa korrastamise suunaks ca 15 ha suurune veekogu. Kuna varu tundub olevat ja materjali vastu vajadus suur, siis tulevikus kaalutakse karjääri süvendada.

Dozerland OÜ- Pitsalu V taotleb geoloogilise uuringu luba liiva uuringuks uuringuruumis 2,56 ha pindalal. Taotletav uuringuruum asub Pärnu maakonnas, Põhja-Pärnumaa vallas, Pitsalu külas eraomandisse kuuluval katastriüksusel Lauri-Topi (tunnus 18801:003:0119).

Taotlustes on ära märgitud, et ohutustehnika nõuetest kinnipidamise korral ei kahjusta mäetööde tegemine nimetatud karjäärides oluliselt piirkonna ökoloogilisi tingimusi, ei avalda keskkonnale olulist mõju ning keskkonnamõju hindamine ei ole vajalik. Igat karjääri eraldi vaadates justkui ei avaldagi keskkonnale olulist mõju. Näiteks Pitsalu II liivakarjääris kaevandatakse nii ülal- kui allpool põhjavee taset kinnitatud täiteliiva varu ning ülalpool põhjavee taset kinnitatud ehituskruusa varu. Peale kaevandustööde lõppu rajatakse ca 15 ha suurune veekogu. Jäeb arusaamatuks, kas on hinnatud piisavalt Pitsalu küla piirkonnas karjäärides kaevandamise mõju piirkonna majapidamiste joogivee ja põldude pinnavee hulgale. Kas saab olla kindel, et piirkonna majapidamistest ei või kaduda joogivesi, mis tekitab naaberkinnistutele ettenägematud kulutused joogivee taastamiseks. Kuidas mõõta pikaajalist mõju? Hetkel puudub kindlustunne, et antud tegevus ei mõjuta naaber kinnistute veevaru.

Kas oleks mõistlik kaaluda taha konsolideeritud keskkonnamõjude hindamine, mis kaasaks kõiki piirkonna olemasolevaid ja planeeritavaid karjääre? Või siis seada keskkonna loa üheks tingimuseks rajada naaber kinnistutele piisava sügavusega puurkaevud.

On arusaadav, et Eesti teede ehitamiseks on vaja materjali. Aga kuidas seda korraldada selliselt, et uued teed saaks ehitatud väikestele külateedele minimaalse kahjuga. Praegune praktika on näidanud, et veetakse lühikese ajaga karjäärid tühjaks millel on oluline mõju kohalikele teedele. Siiani on teede korrashoiuks kaetud vana asfaldi kiht freesasfaldi puruga, mis kindlasti ei tasanda asfaldile tekkinud auke, lohke ja mügarikke.

Keskkonnaamet edastas kodaniku pöördumise ettevõttele Verston Eesti OÜ 27.08.2024 (registreeritud KOTKAS-s nr DM-128281-12) ja 22.10.2024 (registreeritud KOTKAS-s nr DM-128281-16) T.K. pöördumise.

Verston Eesti OÜ vastas T.K. kirjale 30.10.2024 (kiri registreeritud KOTKAS-s 01.11.2024 nr DM-128281-17).

Pitsalu II liivakarjääris ei toimu veealuse varu kaevandamisel kunstlikku vee ära juhtimist karjääri alalt ehk piirkonna kogu veehulk jääb samaks ning seega puudub kaevandamistegevusel mõju piirkonna üldisele veerežiimile.

Veealuse kihi kavandamisega kaasneb mõningane ajutine mõju põhjavee tasemele üksnes karjäärialala piires. Arvestades, et kaevandamine toimub järk-järgult, siis korraga suurt mõju ei teki ning veetaseme alanemist karjääri lähiümbruses ei toimu. Kuna karjäärialale kujunev veekogu on vahetult Kvaternaarisetetes leviva vabapinnalise põhjaveekihiga seotud, siis kaevetööde laienemisega toimub pidev veetasemete ühtlustumine ja piirkonna põhjavee taseme muutust põhjustava alanduslehtri teke ei ole tõenäoline. Kujuneva veekogu pidevalt suurenevast veemahutavusest tingituna on põhjaveetaseme kõikumised järjest väiksemad. Kvaternaari liiva hea veejuhtivuse tõttu taastub põhjavee tase kaevandamistegevuses tehtavate vaheaegade (nt öisel ajal) korral kiirelt normaaltasemele. Kaevandamisel kasutatakse kaasaegseid, regulaarselt ülevaatusi läbivaid masinaid, mille müratase ja heitmed on normeeritud Euroopa Liidu õigusaktidega. Regulaarse kontrolliga välistatakse masinatest pärinevate ohtlike ainete (eelkõige õlid, kütused) lekked karjäärialala pinnasesse ja põhjavette. Karjäärialala põhjavee kvaliteeti veealune kaevandamistegevus ei mõjuta.

Keskkonnakaitse ning ohutustehnika nõuetest kinnipidamise korral ei kahjusta mäetööde tegemine Pitsalu II liivakarjääris oluliselt piirkonna ökoloogilisi tingimusi, ei avalda keskkonnale olulist mõju ning keskkonnamõju hindamine ei ole vajalik. Lisaks, taotletava Pitsalu II liivakarjääri mäeeraldise ja mäeeraldise teenindusmaa piires kavandatav tegevus ei avalda mõju Lavassaare looduskaitseala ega Natura 2000 võrgustiku Lavassaare loodusala ja Lavassaare linnuala kaitse-eesmärkidele ja terviklikkusele.

Kui on tekkinud kahtlus, et karjääri vahetus läheduses asuvate salvkaevude veetase on langenud kaevandaja tegevuse tõttu, tuleb tellida vastav eksperthinnang, mille alusel tehakse kindlaks kaevu veetaseme languse põhjused. Kui eksperthinnanguga on tõendatud, et veetase on tõepoolest langenud kaevandaja tegevuse tõttu, siis võtab kaevandaja (Verston OÜ) endale kohustuseks rajada konkreetsele kaevu omanikule uus puurkaev.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus edastas 28.08.2024 Keskkonnaametile Põhja-Pärnumaa vallavolikogu otsuse nr 32 (registreeritud 02.09.2024 KOTKAS-s nr DM- 128281-13), milles nõustus Pitsalu II liivakarjääri keskkonnaloa muutmisega tingimuslikult.

1. Välja selgitada piirkonna varustuskindlus täiteliiva osas koos riigi huvikindlakstegemisega Pitsalu II liivakarjääri laiendamiseks.

Riigi huvi ja varustuskindluse hinnang Kliimaministeeriumi poolt Pitsalu II liivakarjääri keskkonnakaitseloa muutmise taotluse kohta on antud 11.06.2025 kirjaga nr 14-5/25/2371-2 (registreeritud KOTKAS-s 13.06.2025 nr DM-128281-22).

2. Riigi huvi olemasolu korral arvestada kaevandamisloa muutmisel alljärgnevate tingimustega:

1.2.1. lubatud tööaeg karjääris ja väljaveol 8:00-17:00 esmaspäevast reedeni, laupäev ja pühapäev ning riiklikud pühad tööd ega väljavedu ei toimu;

1.2.2. piirkonna kaevude (Kalda, Mäesauna, Männi, Männiku, Mäeotsa) seire enne kaevandamist ja edaspidi vähemalt 2 x aastas, kui kaevandamise tulemusena karjääri mõju piirkonnas olevates kaevudes alaneb veetase tarbimist mitte võimaldavale tasemele või vee kvaliteet halveneb (oluline negatiivne mõju), tuleb arendajal asendada need sügavamatest veekihtidest toituvate kaevudega ja kanda kõik sellega kaasnevad kulud (s.h. põhjendatult vanade kaevude tamponeerimine ja uute veetrasside toomine hooneteni). Uued kaevud tuleb rajadani ruttu kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 1 kuu jooksul;

1.2.3. ülenormatiivse müra leviku tõkestamiseks rajada müratõkkevallid kõrgusega 5 m lähimate majapidamise (Kalda, Mäesauna, Männi ja Männiku) suunda karjääripiirile;

1.2.4. karjäärist kaevisse transportimisel kasta transporteid. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välitemperatuur on üle +5 kraadi C, niisutada mäeeraldisel kaevisse transpordiks kasutatavaid teid pidevalt. Kuivadel ilmastikutingimustel kasutada materjali veoks koormakatteid ja valida sobiv sõidukiirus, et koormast ei lenduks peeni osakesi;

1.2.5. raadamine peab toimuma lindude pesitsusvälisel perioodil ajavahemikul 01.09. kuni 14.03;

1.2.6. iga kaevandatud osa korrastamisega tuleb alustada kohe pärast maavaravaru ammendumist kaevandatud osas ehk kaevandamisel tuleb rakendada järk-järgulise korrastamise põhimõtet;

1.2.7. väljaveoks kasutatavate teede seisundi tagamiseks ja jooksvate hooldustööde osas keskkonnaloa omanikul teha tihedat koostööd tee omanikega, teede olukord eelnevalt kaardistada ja kasutamise ajal pidevalt jälgida, et tee seisukord ei halveneks ning vastaks majandus- ja kommunikatsiooniministri 14.07.2015 määrus nr 92 toodud tee seisundinõuetele;

1.2.8. loa omanikul on kohustus tagada aastaringselt väljaveoteede hooldus, korrasolu ning ohutus. Kruuskattega väljaveoteel tuleb teha pidevat tolmutõrjet. Teed peavad olema igal ajal sõiduautoga läbitavad ja kaevisse transpordi tõttu tekkinud augud tuleb koheselt kaevandaja poolt enda kulul parandada.

Keskkonnaloa nr KL-508026 andmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei laekunud.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalised kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“.

Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt:
<https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitse-oma-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Pitsalu II liivakarjääri mäeeraldise plaan
3. Pitsalu II liivakarjääri profiilid
4. Pitsalu II liivakarjääri korrastatud maa plaan

Maigi Säinas
vanemspetsialist
maapõuebüroo